

SE BO REFORMA OBČIN KONČNO LAHKO ZAČELA?

Strokovnjaki v vladni službi za lokalno samoupravo v prvih osnutkih zakona o ustanovitvi občin predvidevajo tudi občino Dol pri Ljubljani.

Pred počitnicami smo izrazili upanje, da bodo politične stranke po »mehki zaušnici«, ki so jo dobile na referendumih za ustanovitev občin, zmogle najti dovolj politične modrosti in nekako presekat gorijski voz reforme občin, ki so ga same zavozljale do nerazpoznavnosti. V parlamentu sprejete spremembe zakona o lokalni samoupravi sicer kažejo, da se nekaj premika, a je vendarle še prezgodaj trditi, da se je upanje izpolnilo. Že relativno spokojno, skoraj prijateljsko vedenje še dober mesec nazaj zakletih sovražnikov v pogledih, kako velike naj bodo občine, je sumljivo in kaže na to, da so stranke za nekatera nova določila glasovale s figo v žepu.

Besedo dobili strokovnjaki

Ne gre namreč pozabiti neuspeha takojmenovane Peršakove delovne skupine, ki naj bi zgladila poglede strank, kaj storiti po referendumih. Ti so namreč pokazali, da so referendumska območja, ki jih je na podlagi predlogov »zborov občanov« določil parlament, daleč od mnenja velike večine ljudi. Zbori občanov so zapisani v narekovajih zato, ker se je izkazalo, da so bili – razen nekaj izjem – le zbori peščice glasnih aktivistov posameznih strank, ki so tisto, kar so jim narekemale strankarske centrale, vsilili kot prevladujočo voljo ljudi. Tega seveda stranke niso hotele za nobeno ceno priznati in so se v navskrižnem ognju obtožb sporazumele le o tem, da ustanovijo omenjeno delovno skupino. Ta seveda ni prišla nikamor, kajti predstavniki strank v njej so imeli zelo nasprotujoče si poglede, če nismo preveč natančni, pravzaprav na las enake, kot so jih stranke imele pred referendumom. Parlament je tako moral ugotoviti svoj poraz in zadevo prepustiti vladnim uradnikom in strokovnjakom.

Še prej se je strankarsko politično bojišče še enkrat preselilo iz parlamenta v – ustavno sodišče. Če nekoliko (zaradi razumljivosti) poenostavimo, je to sklicujoč se na nekakšen ustavni duh presodilo, da bi po volji ljudi na zborih občanov načrtovana koprška občina ne bila skladna z omenjenim duhom, ker naj bi bila po obsegu in številu prebivalstva prevelika. Državni zbor je kljub temu odločil, naj se referendum v Kopru in okolici izvede. Sledila je nova odločba ustavnega sodišča, ki tokrat načeloma ni

razveljavljala »volje ljudstva« na Koprskem, marveč so ustavniki v njej ugotovili, da v zakonu o lokalni samoupravi zapisani pogoji za oblikovanje novih občin niso v duhu ustave in jih – razveljavili. Hkrati je ustavno sodišče ugotovilo, da duh ustave pravi, da parlamentu pri ustanavljanju novih občin ni treba dosledno upoštevati na referendumih izražene volje ljudi glede novih občin. Te referendume ustava res terja, a so le poizvedbene narave, se pravi nekakšne ankete, se je glasila presoja ustavnega sodišča. Pri tem je zanimivo, da tisti, ki so se potrudili brskati po stenogramih ustavne komisije, ki je pripravljala ustavo, trdijo, da je večina z dr. Francetom Bučarjem na čelu takrat pred vse postavljala ravno ljudsko voljo, ki naj odloči, kako in kaj z občinami. Najbrž se tudi duh lahko premisli, bi lahko komentirali.

V Kopru se je precejšnja večina volilcev – od dobre polovice, kolikor jih je prišlo na volišče – odločila ustavnemu duhu navkljub za veliko in močno občino Koper. Zdaj je na poslancih državnega zbora, ali bodo njihovo voljo spoštovali ali ne.

Novi (zahtevnejši) pogoji za občine

Načrtovanje reforme občin je parlament sicer preložil na vladna ramena, vendar se odgovornosti ne more otresti v celoti. Vladne predloge mora namreč potrditi. Poleg tega pa mora – če noče, da se ustanavljanje novih občin in s tem tudi volitve ne zavlekle še za kakšno leto, čeprav občinskim skupščinam in njihovim izvršnim svetom teče že peto leto (podaljšane) mandata – zelo hitro sprejeti zakon o ustanovitvi občin. Pred-

Novi 13. člen zakona o lokalni samoupravi določa, da bo nova občina morala imeti:

- popolno osnovno šolo,
- zdravstveni dom ali vsaj zdravstveno postajo,
- trgovino z živili in mešanim blagom,
- komunalno opremljenost (oskrba s pitno vodo in elektriko, odvajanje in čiščenje odpadnih voda),
- poštne storitve,
- finančne storitve hranilnice in banke,
- splošno izobraževalno ali šolsko knjižnico in
- prostore za upravno dejavnost občine.

log novega zemljevida občin pripravljala vladna služba za lokalno samoupravo. Ta je pripravila in vlada kasneje potrdila spremembe in dopolnitve zakona o lokalni samoupravi, ki so posledica (ustavne) razveljavitve njegovega 13. (pogoji za ustanovitev občine) in deloma 14. člena (upoštevanje izida referendumov).

Poleg teh osmih pogojev bodo kraji, ki nameravajo postati nova občina, morali šteti najmanj 5000 prebivalcev. Okrog te številke so se najbolj lomila kopja v parlamentu. Krščanski demokrati in del opozicije so menili, da bi upoštevanje te številke prineslo nenaravne (!) občine. Kaj konkretno so s tem mislili, niso javno povedali, tako da je očitek, češ da hočejo občino v vsako farno, obtičal v zraku. Šef vladne službe Stane Vlaj je na drugi strani poslance prepričeval, da so do te številke prišli po številnih strokovnih analizah – med njimi tudi z analizo izvedenih referendumov. Z zelo tesno večino dveh glasov je njegova obveljala. S tem in pa z razveljavitvijo tistega dela 14. člena, ki je parlamentu zapovedoval, da upošteva na

referendumih izraženo voljo, se je odprla pot do novih občin.

Risanje novega zemljevida občin

V zraku pa je ostalo vprašanje, kaj z že izvedenimi referendumi! Jih je mogoče razumeti kot tiste, ki jih zahteva ustava, čeprav so bili izvedeni na podlagi popolnoma drugačnih (mileskih) pogojev za ustanovitev občin, kot jih je zdaj uzakonil parlament! V omenjenih dopolnitvah zakona o tem ni niti črke, kar bi lahko razumeli z »duhom«, ki pritrjuje gornjemu vprašanju. Povedano bolj naravnost, za to, da bi ljudi še enkrat poslali na volišča (za tokrat drugačne občine kot spomladi), ni ne časa, ne politične (strankarske) volje. Vladna služba na podlagi novih meril zatorej pripravljala besedilo zakona, s katerim bo državni zbor ustanovil (brez novih referendumov) okrog 160 novih občin. Prvi osnutki so zelo podobni zemljevidu novih občin, ki ga je že za prejšnjo skupščino pred skoraj tremi leti na podlagi več študij narisal profesor Igor Vrišer. V mejah zdajšnjih ljubljanskih petih občin naj bi tako bilo devet novih. Daleč največja – in najbolj številčna (275490 prebivalcev), da o gospodarski moči ne govorimo – bo mestna občina Ljubljana, ki naj bi z nekaterimi popravki (krajevna skupnost Besnica, na primer) obsegala meje dozdajšnjega naselja oziroma mesta Ljubljana. Nova občina naj bi bil tudi Dol pri Ljubljani. So-

dila bi med izjeme – dopolnitve zakona o lokalni samoupravi so namreč predvidele tudi izjeme od zapovedanega najmanjšega števila (5000) prebivalcev – saj bi šela le 3761 prebivalcev. Obsegala pa naj bi tri krajevne skupnosti: Beričevo, Dolsko in Klopec.

Pri dokončnih sklepih je potrebna previdnost, kajti gre za osnutke, ki bodo zagotovo doživeli spremembe, poleg tega bo zemljevid novih občin moral skozi parlament. Tam pa so že enkrat izkazali, da so kaj slabi krojači...

Kakor koli že, scenarij naj bi bil približno takle: v začetku oktobra (po hitrem postopku) sprejeti zakon o ustanovitvi občin, razpisati občinske volitve, ki so mogoče – upošteva joč vse roke, ki jih določa zakon o lokalnih volitvah – nekako sredi decembra in drugi krog konec decembra. S tem bi bila prva faza reforme občin končana. Začela bi se druga, ki utegne biti prav tako dolgotrajna in polna zapletov: boj za čimvečji kos davkov in državnega denarja za občinske potrebe in seveda (raz)delitev tistega dela premoženja zdajšnjih občin, ki ga (še) ni pobrala država, med novo ustanovljene. Scenarij je seveda idealen, saj bi en sam samcat zaplet (denimo, da se spet vmeša ustavno sodišče) pomenil, da bomo lokalne volitve imele enkrat prihodnje leto. Rekli bi lahko, da je takšna napoved precej realna. No, bomo videli.

Hm

ŽIVAHNA JESENSKA DEJAVNOST

(Nadalj. s 1. strani)

alizacijo, ki se nanaša na veliko območje ob Intertradeu in Julonu. Namenjeno je za znane investitorje, ki so prek SKB prišli sem. To so Bauhaus, Chrysler, Porsche in še nekaj znanih podjetij, ki bodo že na pomlad začela gradnjo na tem območju. Poudariti moramo, da z vedno bolj pestro ponudbo nastopa BTC. Pred kratkim so odprli pivnico, pripravljajo pa tudi pokrito tržnico. K takšnemu odpiranju tega dela naše občine bo prav gotovo pripomogla nova cestna povezava, trdi g. Brane Matjašec.

Na sekretariatu za kmetijstvo se še vedno ukvarjajo z odpravo kostanjevega raka in obnovo kostanjevih setov. Aktivni so tudi na področju melioracije in celostnega razvoja podeželja in vasi. Tu so dosegli zavidljive rezultate. Na srečanju na Malem vrhu so se predstavniki krajevne skupnosti zahvalili izvršnemu svetu za asfaltirano cesto in za skorajšnji začetek gradnje vodovoda. Nadaljujejo tudi akcijo za čisto okolje v mestnih krajevnih skupnostih. Na dvajsetih mestih bodo postavljene omarice z vrečkami za pasje iztrebke. Lastniki psov bodo imeli dostop do teh vrečk. Sekretariata za kmetijstvo in urbanizem imata nalogo, da poiščeta prostor za kinološko društvo. To pomeni korak naprej pri izobraževanju lastnikov psov in šolanju psov. Tako skušajo vnesti z izobraževanjem več reda in čistoče v mestne zelenice. Odkupili so tudi prostore za veterinarsko ambulanto v Zadobrovi. Veterinarska ambulanta se je morala namreč zaradi denacionalizacije mežnarje v Polju, kjer je zasedala prostore, preseliti. Novi prostori še niso povsem opremljeni, naša občina pa se dogovarja z občino Bežigrad za ustrezen del sredstev za nakup prostorov, saj je približno 30% obiskovalcev iz Bežigrada. Izvršni svet je sklenil posebne pogodbe s komunalnim podjetjem Ljubljana za dodatne košnje javnih površin. V ta namen je IS kupil kosilnico, ki jo je dal v uporabo komunalnemu podjetju in sicer samo za območje naše občine. Predsednik izvršnega sveta zato upravičeno trdi, da je občina Moste-Polje lepša kot prejšnja leta.

Sekretariat za občo upravo in razvoj krajevnih skupnosti stalno skrbi za premoženje občine (stanovanja in poslovni prostori). Prodali so nekaj zasedenih poslovnih prostorov v Fužinah in prostore, namenjene za podjetniški inkubator. Brane Matjašec pravi, da se je tudi zaradi nezanimanja skupščine IS odločil prodati te prostore. Izvršni svet je sredstva, pri-

dobljena s prodajo, razporedil v skladu s svojim programom. V tem sekretariatu tečejo stalni postopki v zvezi z novo avtocesto in denacionalizacijo.

Na sekretariatu za urbanizem čakajo na obravnavo v skupščini prostorsko ureditveni pogoji (PUP-i). Zato je izvršni svet pozval predsedstvo in sekretariat skupščine, da ta gradiva uvrsti na sejo skupščine. Predsednika izvršnega sveta so obvestili, da je predsedstvo skupščine 25. 8. 1994 pripravilo dnevni red za sejo, na kateri bi obravnavali prostorske in kadrovske zadeve.

Gospod Matjašec opozarja, da je že zdaj storjena velika škoda, saj zaradi nesestajanja skupščine, niso sprejeti nekateri PUP-i za območja, kjer bi lahko investitorji začeli delati. Zato predsednik izvršnega sveta poziva poslance, da najprej uveljavijo interese prebivalcev občine in šele nato interese političnih strank v vrhu države. Skratka, predsednik izvršnega sveta poziva poslance, da se udeležijo seje z dnevnim redom, ki ga je določilo predsedstvo in tako opravijo svojo dolžnost. Sekretariat se tudi ukvarja z zagatami v zvezi s skladom stavbnih zemljišč. Ker ni sprejeta vrednost točke nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, ne morejo izpeljati komunalnih projektov, ki so vezani na te vire. Tu pa nastaja škoda zaradi nesestajanja mestne skupščine. Izvršni svet je sprejel predlog za ureditev kašeljskega potoka. Pomembna so tudi pripravljala dela na koncu obrtne cone ob Zaloški cesti, kjer bo podjetje ÖMV postavilo črpalki. Zemljišče je podjetje odkupilo že pred letom in pol.

V Zgornjem Kašlju so gradbena dela za novo telovadnico v polnem zamahu. SCT se je izkazal kot kakovosten izvajalec del. Do konca leta bo dvorana pokrita, ministrstvo pa je zagotovilo, da se bo drugo leto vključilo v opremljanje dvorane. Dve tretjini sredstev bo za telovadnico prispevala občina, tretjino pa mesto in republika. Tudi letos je občina poskrbela za letovanje otrok v Zambratiji. Po dopustu je izvršni svet namenil vrtcem nekaj sredstev za vzdrževanje igrišč. Vsak VVZ je dobil po milijon tolarjev. Znotraj sekretariata za gospodarstvo in družbene dejavnosti koordinirajo javna dela, ki so se v občini uveljavila in potekajo vzorno. V tem sekretariatu se ukvarjajo tudi z najzahtevnejšimi denacionalizacijskimi postopki.

Dokončnega dogovora med mestom in stanovanjskim skladom ljub-

ljanskih občin še niso sklenili, čeprav je prišlo že tudi do nekaterih sodnih odločitev. Stanovanjski sklad ljubljanskih občin, katerega ustanoviteljice so skupščine ljubljanskih občin, skuša doseči sporazum z mestnim izvršnim svetom. Ta ima namreč zdaj deblokiran račun, nima pa stanovanjskega programa. Stanovanjski sklad ima program, nima pa sredstev. Po mnenju predsednika izvršnega sveta naše občine g. Braneta Matjašca bo prišlo do sodelovanja, saj bodo le tako še pred zimo poskrbeli za rešitev najnujnejših socialnih problemov.

MARJAN KOVAČEVIČ-BELTRAM

NOVICE IZ OBRTNE ZBORNICE

Verjetno že vsi naši člani vedo, da je bil sprejet novi Obrtni zakon, od katerega si obetamo precej boljše možnosti za naše delo. Počakati pa moramo še na vse podzakonske akte, ki jih morajo sprejeti pristojna ministrstva v sodelovanju z našo osrednjo Obrtno zbornico. Predvsem je bistvena razlika v izdajanju obrtnih dovoljenj, ki bo v prihodnje v pristojnosti naše zbornice, in pa na področju izobraževanja, saj bomo po novem mi skrbeli tudi za pomočniške in mojstrske izpite in podeljevali spričevala. V prehodnem času pa se morajo vsi obrtniki preoblikovati v podjetnike-posameznike, zato znova prosimo, vse tiste naše člane, ki tega še niso storili, da to storijo čimprej in ne odlašajo do zadnjega.

Hkrati opozarjamo člane, naj kartice, ki so jih dobili po pošti, čimprej vrnejo pravilno izpolnjene z žigom in podpisom na naš naslov, saj bodo le na podlagi točnih podatkov dobili novo in v prihodnje edino veljavno obrtno dovoljenje. Kdor ne bo imel novega obrtnega dovoljenja, ne bo mogel več opravljati svoje obrtne dejavnosti, zato še enkrat – pošljite kartice pravilno izpolnjene čimprej na naš naslov.

Sicer pa teče delo na Zbornici blizušeeno tudi zaradi priprav na bližnje selitve v nove prostore. O tem pa več v naslednji številki.

DUŠAN KRAVOS

AGROKOMBINATSKA 2, Lj.-Zalog – pri marketu SPAR
Tel.: 481-227 (v del. času) in 344-211 Non-stop

SHOCK Video center

**NAJBOLJE OPREMLJENA
VIDEOTEKA V LJUBLJANI
VAM NUDI:**

- preko 2500 originalov (filmi, risanke)
- preko 1500 naslovov erotike
- pri izposoji 5 ali več kaset – 10% popust
- tedenski paket (10 kaset – 7 dni za isto ceno)
- vsak petek 15–20 novih filmov
- prazne video in audio kasete
- presnemavanje erotike na vaše ali naše kasete (katalog dobite po pošti)
- cena izposoje od 90 do 130 tolarjev za kaseto!

DELOVNI ČAS: 10.30–13.00 in 16.00–21.00
sobota: 11.00–16.00

KVALITETNA PONUDBA – RAZUMNE CENE